

Profiel van de schoolpsycholoog

Gebaseerd op het ISPA School Psych Skills Model 2016

(werkdocument)

Achtergrond

In 2005 heeft de Vlaamse Vereniging voor Schoolpsychologie (VVSP), in overleg met zowel vertegenwoordigers van het schoolpsychologische werkveld als van de academische opleiding (school)psychologie, een beroepscompetentieprofiel opgesteld van de schoolpsycholoog. Daarin werd gespecificeerd dat schoolpsychologen actief zijn op drie domeinen: (a) onderwijsleerprocessen en cognitieve ontwikkeling van kinderen en jongeren, (b) psychosociale ontwikkeling en functioneren (m.i.v. gezond gedrag) en (c) onderwijsloopbaan. Binnen die begeleidingsdomeinen voeren zij vijf kerntaken uit, namelijk (a) psychodiagnostisch handelen, (b) directe interventies, (c) indirecte interventies, (d) preventie en educatie en (e) onderzoek en beleidsvoering. Samen leidde dit tot een 3 x 5 matrix.

Hoewel deze matrix de **kernexpertise** van schoolpsychologen nog steeds goed weergeeft (zie verder), zijn de huidige professionele competenties van schoolpsychologen breder dan deze matrix suggereert. Meer dan 10 jaar na de publicatie van het vorige profiel was er behoefte aan een **update en verruiming**. Met een vernieuwd profiel willen we ook beter aansluiten bij recente evoluties in het schoolpsychologische werkveld, internationale ontwikkelingen in de schoolpsychologie en de gewijzigde beleidscontext in Vlaanderen/België.

Een explicitering van het profiel van de schoolpsycholoog is belangrijk om duidelijk te kunnen maken aan ouders, scholen, overheid, werkgevers, etc. welke competenties zij mogen verwachten van schoolpsychologen. Ook voor de discipline zelf is een dergelijke explicitering van belang. Op die manier kunnen schoolpsychologen zich bewuster worden van hun professionele identiteit.

Wie zijn schoolpsychologen?

De International School Psychology Association (ISPA) definieert schoolpsychologen als “*professionals prepared in psychology and education and who are recognized as specialists in the provision of psychological services to children and youth within the contexts of schools, families, and other settings that impact their growth and development*” (zie <https://www.ispaweb.org/a-definition-of-school-psychology/>).

De National Association of School Psychologists (NASP), de grootste beroepsvereniging voor schoolpsychologen in de Verenigde Staten, stelt eveneens dat schoolpsychologen academisch gevormde specialisten zijn op het raakvlak van psychologie en onderwijs (<https://www.nasponline.org/about-school-psychology/who-are-school-psychologists>). In de definitie van schoolpsychologen verwijst de NASP naar de toepassing van vakinhoudelijke expertise, evenals

naar teamwerking en samenwerking met kinderen, jongeren, school en ouders: *“School psychologists are uniquely qualified members of school teams that support students' ability to learn and teachers' ability to teach. They apply expertise in mental health, learning, and behavior, to help children and youth succeed academically, socially, behaviorally, and emotionally. School psychologists partner with families, teachers, school administrators, and other professionals to create safe, healthy, and supportive learning environments that strengthen connections between home, school, and the community.”* (<https://www.nasponline.org/about-school-psychology/who-are-school-psychologists>). Beide organisaties formuleren ook standaarden voor de opleiding van schoolpsychologen en benadrukken de wetenschappelijke basis van het schoolpsychologisch handelen ('scientist-practitioner' model).

Ons baserend op deze definities en aansluitend bij de Vlaamse onderwijscontext definiëren wij schoolpsychologen als volgt:

Schoolpsychologen zijn gedragswetenschappers werkzaam in diverse educatieve settings. Het doel van hun psychologisch handelen is de psychosociale ontwikkeling, het leren en de onderwijsloopbaan van kinderen en jongeren te ondersteunen en te bevorderen. Dit gebeurt door preventie en educatie, diagnostiek, directe en indirecte interventies. Schoolpsychologen werken samen met jongeren, ouders, school en de bredere hulpverleningscontext om deze doelen te bereiken.

Het School Psych Skills Model als basis

Het profiel betreft schoolpsychologen, of nog **academisch gevormde psychologen die werkzaam zijn in de educatieve sector**. Sommige competenties in het profiel kunnen gedeeld worden door andere beroepen en/of opleidingen (bijv. orthopedagogen of bachelors toegepaste psychologie). Daarover doet het profiel geen uitspraak. Het definieert enkel wat de kenmerkende rollen en competentiegebieden zijn van schoolpsychologen.

Schoolpsychologen zijn werkzaam in een grote diversiteit aan educatieve settings. Ze werken onder meer in scholen voor gewoon of buitengewoon onderwijs, hoger onderwijsinstellingen en volwasseneducatie. In wat volgt wordt hiervoor voor de eenvoud meestal de term 'school' gebruikt. Schoolpsychologen zijn verder ook werkzaam in centra voor leerlingenbegeleiding, hulpverleningsorganisaties rondom de school, zelfstandige groeps- of individuele praktijken, etc.

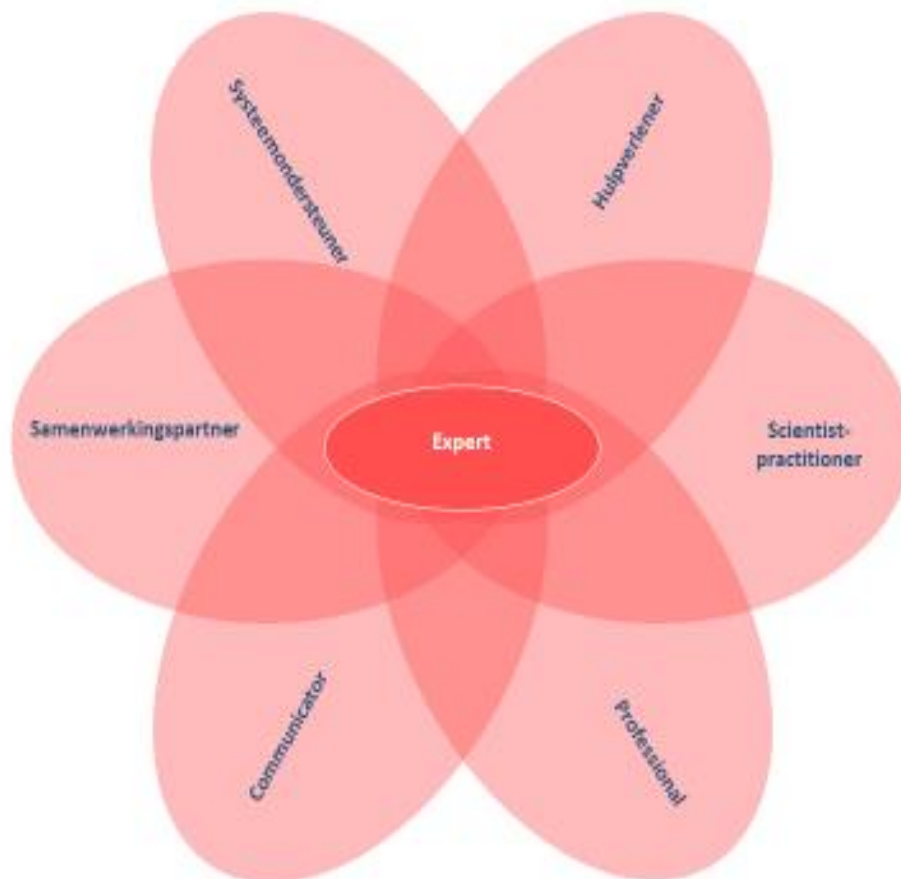
Voor het nieuwe beroepsprofiel vertrokken we vanuit het School Psych Skills Model dat in een werkdocument werd voorgesteld door de International School Psychology Association (ISPA), in de aanloop van de internationale ISPA-conferentie in Amsterdam (2016) (zie <http://www.ispa2016.org/images/ISPA-School-Psych-Skills-Model.pdf>). Het School Psych Skills Model is een integratie van het CanMEDS-model enerzijds en de 'training standards' die ISPA hanteert voor accreditering van schoolpsychologische programma's anderzijds (<http://www.ispaweb.org/wp-content/uploads/2017/08/Microsoft-Word-STANDARDS-August-2017-cx.-1.pdf>).

CanMEDS staat voor Canadian Medical Education Directive for Specialists. Het CanMEDS-model werd oorspronkelijk ontwikkeld voor medische specialisten door het Royal College of Physicians and Surgeons of Canada (zie <http://www.royalcollege.ca/rcsite/canmeds/canmeds-framework-e>). Intussen wordt het breed toegepast voor verschillende gezondheidszorgberoepen zoals (jeugd)verpleegkundigen (in Nederland en Vlaanderen), GZ-psychologen en klinisch psychologen (in Nederland), orthopedagogen-generalisten (in Nederland).

In België wordt het CanMEDs-model ook gebruikt als basis voor het recent opgestelde beroepsprofiel van de klinische orthopedagogiek (https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/hgr_9380_orthopedagogiek_newversiea5.pdf) (HGR nr 9380, juni 2017). Ook zal het huidige beroepscompetentieprofiel van de klinische psychologie (HGR-advies 'Definitie van en competentieprofiel voor de klinische psychologie in België', 2015) op korte termijn vertaald worden naar dit model. Het beroepscompetentieprofiel van de schoolpsycholoog situeert zich, analoog aan deze profielen, eveneens onder de bredere noemer van de gezondheidszorgberoepen.

Zeven rollen van schoolpsychologen

Het beroepsprofiel onderscheidt zeven rollen van schoolpsychologen met bijhorende competentiegebieden. Ze worden als volgt voorgesteld (zie <http://www.ispa2016.org/images/ISPA-School-Psych-Skills-Model.pdf>).

De rollen zijn:

1. Expert
2. Hulpverlener
3. Scientist-practitioner
4. Professional
5. Communicator
6. Samenwerkingspartner
7. Systeemondersteuner

De rol van 'expert' staat centraal en verwijst naar de toepassing van de vakinhoudelijke, psychologische kennis en vaardigheden die typerend zijn voor schoolpsychologen en die ingezet worden ter bevordering en ondersteuning van de psychosociale ontwikkeling, het leren en de onderwijsloopbaan van leerlingen (zie definitie). De vakinhoudelijke expertise kleurt de manier waarop schoolpsychologen de andere rollen vervullen (bv. de wijze waarop zij samenwerken met anderen en het doel van deze samenwerking). De centrale plaats verwijst tevens naar het feit dat schoolpsychologische expertise vorm krijgt door de integratie van de verschillende rollen.

Hoewel de rollen in wat volgt één na één worden besproken, zijn ze in de realiteit verweven. Dat verklaart ook de gedeeltelijke overlap tussen verschillende rollen en competentiedomeinen.

1. Expert

De centrale rol in het beroepsprofiel is die van 'school psychology expert'. Het bijhorende competentiegebied betreft het psychologisch handelen in diverse educatieve settings. Expert en in schoolpsychologie passen vakinhoudelijke, psychologische kennis en vaardigheden toe ter ondersteuning en bevordering van de psychosociale ontwikkeling, het leren en/of de onderwijsloopbaan van kinderen en jongeren. Dit gebeurt door preventie en educatie, psychodiagnostiek, directe en indirecte interventies, in samenwerking met jongeren, ouders, school en de bredere hulpverleningscontext. De concrete hulpverleningstaken worden verder uitgewerkt onder de rol van hulpverlener.

De expertise van de schoolpsycholoog situeert zich op de volgende domeinen:

Cognitieve en leerontwikkeling

Schoolpsychologen ondersteunen en bevorderen de leer-, cognitieve en motivationele ontwikkeling van kinderen en adolescenten, door het toepassen van wetenschappelijke kennis over leren, cognitieve processen en motivatie in diagnostiek en interventies. Hun expertise betreft de normale en de verstoorte leer- en cognitieve ontwikkeling (o.m. leerstoornissen), zoals gekaderd in bio-psycho-sociale verklaringmodellen (o.a. interactie met onderwijsleeromgeving, thuisomgeving).

Sociale en emotionele ontwikkeling

Schoolpsychologen ondersteunen en bevorderen de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren, inclusief hun persoonlijk welbevinden en adaptief functioneren, door het toepassen van wetenschappelijke kennis over het psychisch en gedragsmatig functioneren in diagnostiek en interventies. Deze kennis betreft zowel de normale als de verstoorte sociaal-emotionele ontwikkeling

(o.m. signalen van gedrags- en emotionele stoornissen), zoals gekaderd in bio-psycho-sociale verklaringsmodellen (o.a. interactie met onderwijsleeromgeving, thuisomgeving).

Onderwijsloopbaan

Schoolpsychologen ondersteunen de onderwijsloopbaan van kinderen en jongeren en gebruiken hierbij de gepaste modellen en methodieken. Schoolpsychologen zijn thuis in psychologie én in onderwijs. Ze kennen de structuur van het onderwijs en de gangbare onderwijswetgeving in functie van onderwijsloopbaanbegeleiding.

Diversiteit van onderwijs- en opvoedingsbehoeften

Schoolpsychologen houden rekening en gaan om met een diversiteit aan onderwijs- en opvoedingsbehoeften in hun diagnostisch handelen en hun interventies. Ze ondersteunen scholen bij het omgaan met diversiteit (bv. ondersteunen van inclusie van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in reguliere onderwijssettings; ondersteunen van aangepast onderwijs en zorg aan cognitief sterke leerlingen; inspelen op de noden van leerlingen met diverse culturele en sociaal-economische achtergrond). Schoolpsychologen beschikken hiertoe over wetenschappelijke kennis m.b.t. de diversiteit van onderwijs- en opvoedingsbehoeften van kinderen en jongeren en van hun sociale en culturele achtergrond (thuiscontext en bredere leefomgeving).

Sociale interacties, relaties en groepen

Schoolpsychologen spreken krachten en hulpbronnen aan in de sociale context om het functioneren van kinderen en jongeren (indirect) te ondersteunen. Ze bezitten wetenschappelijke achtergrond over sociale interacties en relaties (met ouders, leerkrachten en leeftijdgenoten) en over hoe deze de ontwikkeling van kinderen en jongeren kunnen beïnvloeden. Ze hebben kennis over processen van sociale communicatie en over groepsprocessen (bv. sociale groepsvorming, socialisatieprocessen, pesten als groepsfenomeen).

2. Hulpverlener

Het handelen van schoolpsychologen is gericht op het bevorderen van de ontwikkeling en het functioneren van kinderen en jongeren in een onderwijscontext. Daarbij wordt aandacht besteed aan zowel de individuele ontplooiing van kinderen en jongeren, als hun maatschappelijke aanpassing en participatie. Ook houden schoolpsychologen in hun diagnostisch handelen en hun interventies de rol van de context steeds voor ogen. Het psychologisch handelen van schoolpsychologen is dus sterk verbonden met de maatschappelijke context. Daarom hebben we ervoor gekozen om alle hulpverlenende taken samen onder de rol van hulpverlener te bespreken (i.t.t. sommige andere gezondheidszorgberoepen waar een onderscheid wordt gemaakt tussen psychologisch/medisch vs. maatschappelijk handelen).

Diagnostisch handelen (psychodiagnostiek)

Schoolpsychologen kunnen wetenschappelijk onderbouwde psychodiagnostische modellen en methoden doelgericht inzetten bij het verhelderen van cognitieve en psychosociale problemen, bij het identificeren van onderwijs- en opvoedingsbehoeften van het kind/de jongere en van sterke en zwakke kanten van kind en context, en bij het ondersteunen van de onderwijsloopbaan. Schoolpsychologen vertalen die informatie naar handelingsgerichte adviezen, in samenwerking met kind/jongere, ouders en school. Ze nemen daarbij een wetenschappelijke en cliëntgerichte houding aan.

Preventie

De schoolpsychologen ontwikkelen, implementeren en evalueren evidence-based preventieve programma's en aanpakken, ter bevordering van het functioneren van leerlingen in de schoolse context. Dit gebeurt in samenwerking met de school en het hulpverleningslandschap rond de school. Hierbij is het belangrijk dat de schoolpsychologen kennis hebben van de verschillende programma's en hun werkzame bestanddelen, en in staat zijn om deze op een systematische manier in te zetten.

Psycho-educatie

Schoolpsychologen geven recente, evidence-based en practice-based inzichten mee aan de leerling en zijn omgeving. Zij geven informatie over relevante thema's aan leerlingen, ouders, leerkrachten en het schoolbeleid. Deze thema's kunnen betrekking hebben op de manier waarop schoolse betrokkenheid de leerprestaties beïnvloedt, op klasmanagement, seksuele ontwikkeling, rouw, motivatie, opvoedingsthema's, etc.

Consultatie

Om het functioneren van een leerling te bevorderen, gaan schoolpsychologen vaak op indirecte wijze te werk. Hierbij begeleiden of helpen zij de leerling via samenwerking met en ondersteuning van hun nabije omgeving. De leerkrachten worden onder andere gecoacht tijdens leerlingoverleg en als samenwerkingspartner meegenomen in een probleemoplossingsproces. Op die manier wordt hun deskundigheid en draagkracht bij het opvangen van leerlingen verhoogd. De ouders worden begeleid door middel van opvoedingsondersteuning of psycho-educatie. Ook het professionaliseren van het schoolteam kan hier aan bod komen. Deze vorm van onrechtstreeks werken noemt men 'consultatief werken'. Het consultatief werken heeft niet alleen een remediërend doel (het helpen optimaliseren van het functioneren van de betrokken leerling(en)), maar ook een preventief doel (bv. leerkrachten helpen om toekomstige gelijkaardige problemen te begrijpen en adequaat aan te pakken).

Directe begeleiding

Schoolpsychologen begeleiden leerlingen ook rechtstreeks. Door middel van gesprekken met leerlingen bieden zij hulp bij leerproblemen, socio-emotionele problemen (bv. pestproblemen, depressieve klachten, faalangst, schoolmoeheid, etc.) en problemen met betrekking tot studie- en loopbaankeuzes. Van schoolpsychologen wordt verwacht dat zij de nodige (basis)gespreksvaardigheden hebben ontwikkeld en kennis hebben van relevante theoretische kaders die de basis vormen voor hulpverlening (o.a. oplossingsgericht werken, handelingsgericht werken, leertheoretische denkkaders).

Begeleiding van verontrustende situaties

Een andere taak van schoolpsychologen is het omgaan met signalen van verontrustende situaties. In vele gevallen is het de school die deze signalen opmerkt en doorgeeft. Schoolpsychologen nemen, samen met het team waarin zij werkzaam zijn, een actieve rol in het begeleiden van de verontrustende situatie en in het eventueel toeleiden naar passende jeugdhulp. Van schoolpsychologen wordt verwacht dat ze de signalen van vermoedelijke verontrustende situaties kunnen inschatten en over de nodige vaardigheden beschikken om in gesprek te gaan met de ouders en/of het kind of de jongere.

Tussenkomen in crisissituaties

Schoolpsychologen zijn in staat een adequate inschatting van een crisissituatie te maken, adequaat te communiceren en snel te interveniëren in samenwerking met context en netwerkpartners. Deze

crisisituaties kunnen zowel individuele leerlingen betreffen (bv. bij een suïcide) als groepen van leerlingen (bv. bij aanslagen).

3. Scientist-practitioner

De rol van 'scientist-practitioner' verwijst naar het competentiegebied van kennis en wetenschap, die geïntegreerd zijn in het handelen van schoolpsychologen.

Wetenschappelijke kennis en attitude geïntegreerd in handelen

Het handelen van schoolpsychologen en hun hulpverlenende activiteiten zijn onlosmakelijk verbonden met hun wetenschappelijke kennis en attitude. Bij diagnostiek en interventies volgen zij een wetenschappelijke, probleemoplossende cyclus van hypothesevorming en –toetsing. Zij gebruiken wetenschappelijk onderbouwde instrumenten en methodieken en kunnen zelf de wetenschappelijke basis ervan kritisch evalueren. Zij reflecteren op hun professioneel handelen.

Onderzoekskompetenties

Schoolpsychologen kennen diverse onderzoeksparadigma's en methodologieën die gangbaar zijn in (school)psychologisch onderzoek. Ze kunnen de kwaliteit van wetenschappelijk (school)psychologisch onderzoek beoordelen en wetenschappelijke bevindingen kritisch interpreteren.

Zij volgen de wetenschappelijke ontwikkelingen in hun vakgebied. Ze kunnen recente wetenschappelijke bronnen terugvinden, raadplegen en doelgericht inzetten. Ze kunnen de wetenschappelijke basis van praktijkaanbevelingen inschatten.

Schoolpsychologen passen vernieuwende elementen vanuit onderzoek ook toe in hun professioneel handelen.

4. Professional

De rol van professional is verbonden met het competentiegebied van professionaliteit en kwaliteit. Schoolpsychologen stellen zich professioneel op in hun beroep en in hun organisatie en trachten de kwaliteit van hun handelen voortdurend te verbeteren.

Deontologisch handelen

Schoolpsychologen zijn gebonden aan de wetgeving en deontologische code die van toepassing is binnen hun werksetting. De deontologische code is gebaseerd op een aantal waarden en principes (vertrouwen, onafhankelijkheid, deskundigheid, respect voor privacy, etc.) en geeft schoolpsychologen richting in hun beroepsmatig handelen. In hun beroepsuitoefening zijn schoolpsychologen in staat om over hun handelen te reflecteren t.o.v. zichzelf, de cliënt (leerling, ouders, school, etc.), de collega's en het beleid.

Het kan gebeuren dat schoolpsychologen voor een moreel/ethisch dilemma staan (bepaalde basisprincipes en rechten zijn met elkaar in conflict). Schoolpsychologen zijn in zulke situaties in staat om een overwogen keuze te maken waarin het belang van de leerling centraal staat. Ze kunnen hun uitgangspunten voor die keuze onderbouwen en verantwoorden.

Zelfreflectie

Schoolpsychologen kunnen reflecteren over en zijn zich bewust van hun eigen sterktes en zwaktes. Ze denken na over en houden rekening met de gevolgen van hun eigen handelen. Ze bewaken hun persoonlijke integriteit en zijn zich bewust van hun eigen waarden en normen. Ze zijn zich tevens

bewust van de impact van hun eigen interactiestijl op anderen. Intervisie en supervisie zijn manieren om tot zelfreflectie te komen.

Schoolpsychologen hebben ook oog voor wat er in de samenleving gebeurt en de mogelijke implicaties hiervan voor hun vakgebied en professioneel handelen.

Levenslang leren

Schoolpsychologen zetten levenslang in op het optimaliseren van hun deskundigheid, ten einde een kwaliteitsvolle dienstverlening te blijven garanderen. Het volgen van opleiding en training zijn fundamenteel in de deskundigheidsontwikkeling (kennis met inbegrip van wetgeving, methodieken en vaardigheden, waarden en attitudes) van de schoolpsychologen.

5. Communicator

Schoolpsychologen communiceren met cliënten, betrokkenen en andere professionals op een respectvolle en heldere, transparante wijze. Die communicatie kan verschillende vormen aannemen: verbaal, non-verbaal, face-to-face, digitaal, etc.

Professionele relaties tot stand brengen en onderhouden

Schoolpsychologen bouwen een goede professionele relatie op met leerlingen, ouders en leerkrachten. Dit houdt in dat zij op een open en respectvolle manier luisteren en informatie verzamelen van leerlingen, ouders, leerkrachten en andere betrokkenen.

Schoolpsychologen brengen op een gepaste wijze relevante informatie over aan leerlingen, ouders, leerkrachten en andere hulpverleners. Zij betrekken cliënten als volwaardige partners in het hulpverleningsproces. Zij stimuleren een goede afstemming tussen ouders, school en leerling over de aanwezige problemen en de geplande interventies.

Gespreks- en rapporteringsvaardigheden

Schoolpsychologen zijn in staat om op een empathische wijze te werken met leerlingen, ouders en schoolactoren. Ze kennen de verschillende technieken om gesprekken te voeren (individueel en in groep) en zijn in staat om deze effectief toe te passen in verschillende situaties.

Schoolpsychologen brengen zowel mondeling als schriftelijk verslag uit, dat handelingsgericht en/of adviserend kan zijn, maar steeds qua leesbaarheid afgestemd is op hun doelpubliek: leerlingen, ouders, leerkrachten, hulpverleners, etc.

6. Samenwerkingspartner

Samenwerking is een volgende belangrijk competentiegebied. Schoolpsychologen werken samen met leerlingen, ouders, school en andere hulpverleners. Zij werken samen met kinderen/jongeren en gezinnen met diverse achtergronden en stimuleren de betrokkenheid van ouders bij het schoolgebeuren.

Samenwerken met leerling, ouders, school en hulpverleningscontext

Schoolpsychologen stimuleren de betrokkenheid van gezinnen bij het schoolgebeuren ten einde het schools functioneren en de psychosociale ontwikkeling van de leerlingen te bevorderen. Schoolpsychologen werken doeltreffend samen met leerlingen, ouders, opvoeders en hulpverleningspartners. In samenspraak met de school, de leerling en de ouders bekijken zij wat de betrokkenen zelf kunnen opnemen en/of er eventueel moet doorverwezen worden naar meer

gespecialiseerde hulp. De schoolpsychologen fungeren hierbij als draaischijf tussen onderwijs en de welzijns- en gezondheidssector. Zij vormen een netwerk met de diensten uit de regio die hulp aan jongeren kunnen bieden. De schoolpsychologen nemen constructief deel aan multidisciplinair overleg binnen en buiten de eigen organisatie/praktijk.

Schoolpsychologen hebben zicht op hoe verschillende gezinscontexten- en samenstellingen van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling van de leerling.

Werken met kinderen en gezinnen uit diverse sociale en culturele achtergronden

Schoolpsychologen zijn vanuit hun praktijk, onderzoeksmatig en theoretisch vertrouwd met de invloed van sociaal-culturele diversiteit op de ontwikkeling en het functioneren van leerlingen. Ze stellen zich laagdrempelig op t.a.v. sociale en culturele diversiteit en beschouwen dit als een verrijking. Bij het stellen van diagnoses passen de schoolpsychologen de principes van faire diagnostiek toe. Ze zijn zich bewust van de mogelijke invloed van bias en vooroordelen op de (test)prestaties van minderheidsgroepen.

Deze kennis en attitudes beïnvloeden het besluitvormingsproces van schoolpsychologen in alle aspecten van het werken met leerlingen, gezinnen en scholen, in het bijzonder in het hanteren van geschikte niet-discriminerende testinstrumenten en interventietechnieken. Schoolpsychologen zijn sensitief voor de invloed van de culturele achtergrond op de opvoedingsovertuigingen van ouders, alsook voor talige diversiteit.

Samenwerken met de bredere jeugdhulpverlening

Schoolpsychologen zorgen voor een goed contact en vlotte samenwerking met de welzijns- en gezondheidssector om de leerlingenbegeleiding goed uit te bouwen. Daarvoor hebben schoolpsychologen een gedegen kennis van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en kunnen ze leerlingen, ouders en betrokken partners hierover informeren.

Schoolpsychologen hebben een brug- of draaischijffunctie tussen de externe hulpverlening en de school. Mits akkoord van ouders en/of leerling geven zij gegevens door aan de externe hulpverlening, met respect voor de wettelijke en deontologische bepalingen inzake vertrouwelijke omgang met informatie. Dit kan gaan over observatie- en onderzoeksgegevens, informatie van de leerkrachten, etc. Omgekeerd maken zij de vertaalslag naar de school (onderwijsbehoeftes van de leerling en ondersteuningsbehoeftes van de leerkracht en ouders) en ondersteunen zij de school bij het realiseren van de eventuele gevraagde manieren van aanpak.

7. Systeemondersteuner

Schoolpsychologen organiseren hun taken en verantwoordelijkheden en dragen bij tot de ontwikkeling van de organisaties en systemen waar ze deel van uitmaken.

Het systeem waar schoolpsychologen nauw mee samenwerken of deel van uitmaken is onderwijs, en meer specifiek het instituut school/onderwijsinstelling. Van schoolpsychologen mag men verwachten dat zij kunnen meedenken met en bijdragen aan het (zorg)beleid van een school. Ze hebben zicht op de manier waarop scholen of onderwijsinstellingen functioneren. Zodoende kunnen ze de school helpen om haar zorgbeleid sterker te maken. Daarbij vertrekken ze o.a. vanuit hun vakinhoudelijke kennis (zie boven), maar ook vanuit ervaringen met individuele leerlingen en hun concrete zorgnoden. Schoolpsychologen hebben oog voor structurele manieren om zorgnoden van individuele leerlingen aan te pakken en te voorkomen door interventies te richten op het systeemniveau.

Vanuit hun gedragswetenschappelijke en methodologische achtergrond enerzijds en hun kennis van het onderwijsveld anderzijds kunnen zij nieuwe kennis i.v.m. leren of gedrag op kritische wijze

verzamelen, genereren en helpen implementeren in de school. Zij zijn goed geplaatst om – werkend met individuen maar ook met groepen – scholen te ondersteunen in het implementeren van nieuwe modellen en praktijken. Dit houdt ook evaluatie in op het vlak van effectiviteit en efficiëntie van bepaalde maatregelen, programma's en interventies. Zij coachen de school in de stappen die zij zet om een goede leer- en leefomgeving voor alle leerlingen te creëren. Doel hierbij is steeds: de school versterken als veilige, zorgzame en stimulerende leeromgeving voor alle kinderen en jongeren. Daarbij hebben ze niet alleen aandacht voor algemene acties, maar kunnen ze zich ook richten op specifieke doelgroepen. Schoolpsychologen gaan bij dit alles planmatig tewerk, passen zich aan aan de concrete situatie en noden van de school en betrekken zoveel mogelijk belanghebbenden.